

Sygn. akt IV U 342/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Robert Nowotniak
Protokolant:	sekr. sądowy Hubert Dziudzik

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2016 r. na rozprawie

odwołania E. T. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 17 lipca 2015 r. nr (...) - (...)

o prawo do zasiłku macierzyńskiego

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej E. T. (1) prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres od 6 lipca 2015 r. do 22 listopada 2015 r., prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu Pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego od 23 listopada 2015 r. do 3 stycznia 2016 r. oraz prawo do zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu Pracy jako okres urlopu rodzicielskiego od 4 stycznia 2016 r. do 3 lipca 2016 r.;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz ubezpieczonej E. T. (1) kwotę 180,00 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 342/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 lipca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił E. T. (1) prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres od 6 lipca 2015 r. do 22 listopada 2015 r., prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego od 23 listopada 2015 r. do 3 stycznia 2016 r. oraz prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu rodzicielskiego od 4 stycznia 2016 r. do 3 lipca 2016 r. Organ rentowy wskazał, iż do dnia 15 listopada 2014 r. E. T. (1) podlegała ubezpieczeniom społecznym jako pracownik, zatrudniona przez płatnika składek (...) sp. z o. o. Pracodawca wypłacił jej wynagrodzenie chorobowe za okres od 10 listopada 2014 r. do 15 listopada 2014 r., po czym ZUS wypłacił jej zasiłek chorobowy w wysokości 100% podstawy wymiaru za okres od 16 listopada 2014 r. do 3 lipca 2015 r. Wnioskodawczyni w dniu 6 lipca 2015 r., a więc już po ustaniu tytułu ubezpieczenia, urodziła dziecko i złożyła wniosek o wypłatę spornych w sprawie świadczeń macierzyńskich. Jak wskazał ZUS, art. 30 ust. 1 pkt 1 przewiduje, że zasiłek macierzyński przysługuje również w razie urodzenia dziecka po ustaniu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli ubezpieczenie to ustało w okresie ciąży, w szczególności wskutek likwidacji pracodawcy. Zdaniem organu rentowego stosunek pracy wnioskodawczyni nie został

rozwiązany z powodu likwidacji pracodawcy, a jedynie z przyczyn leżących po jego stronie. Sam płatnik składek nie został dotąd wyrejestrowany z ewidencji ZUS. Nie zachodzą więc okoliczności z art. 30 w/w ustawy.

W odwołaniu od powyższej decyzji E. T. (1) domagała się przyznania jej prawa do spornych świadczeń. Podniosła, że jej pracodawca w świadectwie pracy wskazał, że umowa o pracę została rozwiązana z przyczyn nie dotyczących pracownika na podstawie art. 1 pkt 1 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników. Tymczasem rozwiązanie z nią umowy o pracę nastąpiło wskutek faktycznej likwidacji pracodawcy, gdyż zwolnił on w tym samym czasie wszystkich pracowników, sam stał się niewypłacalny i nie wypłacił pracownikom zaległych wynagrodzeń za miesiące październik i listopad 2014 r. Majątek spółki został przejęty przez syndyka (...) i wszedł do masy upadłości.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

E. T. (1) od 20 listopada 2013 r. była zatrudniona w (...) sp. z o. o. z siedzibą w R. na stanowisku operatora – operatora maszyn i urządzeń – zgrzewacza – malarza konstrukcji stalowych, w pełnym wymiarze czasu pracy, na podstawie umowy o pracę na czas określony (świadectwo pracy k. 4 akt rentowych, umowa o pracę k. 7 akt sprawy IV P 258/15).

(...) sp. z o. o. prowadziła działalność gospodarczą w oparciu o dzierżawiony od syndyka masy upadłości majątek upadłego (...) w S.. W ciągu 2014 r. sytuacja finansowa spółki pogarszała się. (...) sp. z o. o. przestała wypełniać swoje zobowiązania, w szczególności regulować opłat za dzierżawę majątku od syndyka masy upadłości (...) Faktycznie zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej. Za miesiące październik i listopad nie wypłaciła już pracownikom wynagrodzeń. Wierzyciele złożyli wniosek o ogłoszenie jej upadłości, który został ostatecznie cofnięty. Wcześniej, jako zabezpieczenie majątku dłużnika ustanowiony został zarządca przymusowy, który rozpoczął procedurę rozwiązywania z wszystkimi pracownikami spółki umów o pracę. W dniu 14 października 2014 r., wykonując czynności pracodawcy, zarządca przymusowy (...) sp. z o. o. wypowiedział E. T. (1) umowę o pracę z zachowaniem dwutygodniowego okresu wypowiedzenia, który upłynął z dniem 15 listopada 2014 r. Syndyk masy upadłości rozwiązał z (...) sp. z o. o. umowę dzierżawy majątku upadłego, który zarządca przymusowy w październiku 2014 r. zwrócił syndykowi. Ten wydzierżawił go w dniu 6 listopada 2014 r. s. (...) z siedzibą w S., a następnie w dniu 5 grudnia 2014 r. sprzedał majątek upadłego temu kontrahentowi (wypowiedzenie k. 7 akt sprawy IV P 258/15, zeznania wnioskodawczynie E. T. (1) k. 12-13, zeznania świadków A. K. k. 21v-22, J. K. k. 33v, E. K. k. 45-46).

W dniu 6 lipca 2015 r. E. T. (1) urodziła dziecko (akt urodzenia k. 12 akt rentowych).

Sąd ustalił, co następuje:

Odwołanie E. T. (1) miało uzasadnione podstawy i podlegało uwzględnieniu.

Niewątpliwie stosunek pracy wnioskodawczynie, łączący ją z (...) sp. z o. o. z siedzibą w R., będący tytułem do objęcia jej ubezpieczeniem chorobowym i macierzyńskim, ustał z dniem 15 listopada 2014 r. za wypowiedzeniem dokonany przez pracodawcę, podczas gdy E. T. (1) była w ciąży. Dziecko wnioskodawczynie urodziło się natomiast w dniu 6 lipca 2015, a więc już po ustaniu jej ubezpieczenia chorobowego.

Kwestią sporną w sprawie jest interpretacja art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2010 r., nr 77, poz. 512 ze zm.) i zawartego w nim pojęcia „likwidacji pracodawcy”. W razie bowiem przyjęcia, iż w przypadku E. T. (2) do rozwiązania stosunku pracy i co za tym idzie ustania tytułu ubezpieczenia doszło w okresie ciąży wskutek likwidacji pracodawcy, będzie ona miała prawo do spornych świadczeń związanych z urodzeniem dziecka po ustaniu tytułu ubezpieczenia.

Organ rentowy stoi na stanowisku, że w okolicznościach niniejszej sprawy nie można mówić o likwidacji pracodawcy, gdyż pracodawca wnioskodawczyni formalnie nie został zlikwidowany i taka przyczyna wypowiedzenia jej umowy o pracę nie została wskazana w wydanym świadectwie pracy.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłkowej, w brzmieniu obowiązującym w spornym w sprawie okresie, zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego albo w okresie urlopu wychowawczego urodziła dziecko. W myśl art. 29 ust. 5 tej ustawy zasiłek macierzyński przysługuje przez okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego oraz okres urlopu rodzicielskiego.

Jak zaś stanowi art. 30 ust. 1 pkt 1 przywołanej ustawy, zasiłek macierzyński przysługuje również w razie urodzenia dziecka po ustaniu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli ubezpieczenie to ustało w okresie ciąży, w szczególności wskutek likwidacji pracodawcy.

Podkreślić należy, iż ustawa zasiłkowa nie zawiera definicji pojęcia „likwidacja pracodawcy”. W ocenie Sądu zwrot ten należy więc interpretować z uwzględnieniem istoty i celu świadczeń w razie macierzyństwa i innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz samego spornego przepisu.

Celem art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłkowej jest bowiem zagwarantowanie środków pieniężnych z zasiłku macierzyńskiego dla ubezpieczonej pracownicy, która była w okresie ciąży w okresie trwania ubezpieczenia, a która urodziła dziecko po jego ustaniu ze względu m. in. na likwidację pracodawcy. Gwarantuje on prawo do zasiłku macierzyńskiego pracownikom, których pracodawca zaprzestał zatrudniać pracowników w związku z zakończeniem prowadzonej przez siebie działalności, gdyż w ten sposób, zdaniem Sądu, należy rozumieć pojęcie „likwidacji pracodawcy”. Rozumienie to musi być bowiem szerokie i odnosić się, zgodnie z zamysłem przepisu, do wszelkich przypadków, gdy podmiot spełniający dotychczas przesłanki zakwalifikowania go jako pracodawcę zaprzestaje realizacji celu, dla którego zatrudniał pracowników.

Zdaniem Sądu, uznać należy, że przez likwidację pracodawcy w rozumieniu powoływanych tutaj przepisów należy rozumieć utratę przymiotu pracodawcy, który to opisany jest w art. 3 kp i dotyczy zarówno osób fizycznych, osób prawnych, jak i jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej. Tym przymiotem jest zatrudnianie pracowników. Dodatkowo dla utrzymania miarodajności przyjętej kwalifikacji, konieczne jest ustalenie, że podmiot ten (niezależnie od jego formuły prawnej i rodzaju zdolności prawnej) zaprzestaje prowadzenia przedsięwzięcia, które stanowiło podstawę czasową i funkcjonalną zatrudniania pracownika. W związku z powyższym pracodawca, który zaprzestaje prowadzenia takiego przedsięwzięcia, które stanowiło podstawę do zatrudniania pracowników i związku z tym stosunki pracy, które ich łączyły ustają, a wraz z tym ustaje ubezpieczenie społeczne tych pracowników, ulega likwidacji w rozumieniu art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłkowej.

Świadkowie przesłuchani w sprawie zgodnie potwierdzili, że w październiku 2014 r. (...) sp. z o. o. faktycznie jako pracodawca i podmiot prowadzący działalność gospodarczą przestała istnieć, chociaż formalnie nadal figurowała i dotąd figuruje w KRS. Zeznali oni, że w 2014 r. sytuacja finansowa (...) sp. z o. o. systematycznie się pogarszała. Spółka przestała regulować syndykowi masy upadłości (...) należności za dzierżawę majątku upadłego (...) w S., w oparciu o który prowadziła działalność gospodarczą. Przestała regulować również inne swoje zobowiązania, w tym od października 2014 r. wypłacać swoim pracownikom wynagrodzenie za pracę.

Wierzyciele złożyli wnioski o ogłoszenie upadłości spółki, a jako zabezpieczenie ich interesów na majątku dłużnika sąd gospodarczy w trybie art. 40 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 233 ze zm.) ustanowił zarządcę przymusowego, co jest najdalej idącą formą zabezpieczenia majątku dłużnika, prowadzącą go do pozbawienia możliwości dysponowania swym majątkiem. Zarządca ten w październiku 2014 r. musiał zwrócić cały dzierżawiony majątek syndykowi. (...) sp. z o. o. nie miała więc odtąd na czym prowadzić działalności gospodarczej. Właściciel faktycznie nie interesował się już spółką, nie przebywał w Polsce i nie było z nim

kontaktu. Wszyscy pracownicy otrzymali z rąk zarządcy przymusowego wypowiedzenia umów o pracę. Zwalniając wszystkich pracowników i tracąc cały majątek niezbędny do prowadzenia działalności gospodarczej podmiot nie może zaś być uznany za podmiot aktywny. W świetle powyższego (...) sp. z o. o., chociaż pozostała niewyrejestrowana z KRS, utraciła przymiot pracodawcy prowadzącego działalność we wskazanej postaci i zaprzestała zatrudniać pracowników. Niechybnie zmierzała do faktycznej likwidacji prowadzonej w ten sposób, w tym miejscu i czasie działalności, co ostatecznie nastąpiło w październiku 2014 r. Wykreślenie spółki z właściwego rejestru byłoby tylko dopełnieniem formalności związanych z zakończoną już wcześniej w tej postaci działalnością.

Z uwagi na powyższe, w oparciu o powołane przepisy i art. 477¹⁴ § 2 kpc, Sąd orzekł jak w sentencji orzeczenia, o kosztach procesu rozstrzygając w oparciu o art. 98 § 1 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2003 r., nr 163, poz. 1349 ze zm.).